

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

“_5_” лютого_ 2015 р.
М. Кулик

Система менеджменту якості

ПОЛОЖЕННЯ
про атестацію випускників
Національного авіаційного університету
освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів)
бакалавра, спеціаліста, магістра

СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015

КИЇВ

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 2 з 20	

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА РОЗРОБКУ

Проректор з науково-педагогічної роботи Полухін А.В.

Начальник навчального відділу Слободян О.П.

Начальник навчально-методичного відділу Чапкіс А.Б.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ректора

від « 05 » лютого 2015 року № 06/од

РІВЕНЬ ДОКУМЕНТА – 2а

ПЛАНОВИЙ ТЕРМІН МІЖ РЕВІЗІЯМИ – 1 рік

Врахований примірник № _____

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 3 з 20	

Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра розроблено робочою групою в складі:

Полухін А.В. – к.т.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи;
Слободян О.П. – начальник навчального відділу;
Чапкіс А.Б. – к.е.н., доцент, начальник навчально-методичного відділу.

Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра розглянуто та схвалено вченою радою університету 17.12.2014 р., протокол №4.

Рецензенти: д.т.н., професор Соломенцев О.В.
к.т.н., доцент Гумен М.Б.

Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
	стор. 4 з 20	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра» (далі – Положення) розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII та інших нормативно-правових актів, що стосуються вищої освіти.

1.2. Норми цього Положення поширюються на випускників університету, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями (ОКР) бакалавра, спеціаліста та магістра або освітніми ступенями (ОС) бакалавра, магістра за всіма формами здобуття ними вищої освіти (денною, заочною, дистанційною, екстернатною), на всі навчальні структурні підрозділи університету (інститути, факультети, кафедри), керівників, консультантів та рецензентів, голів та членів екзаменаційних комісій (ЕК).

1.3. Випускник – це здобувач вищої освіти, тобто студент або екстерн будь-якої форми здобуття вищої освіти (денної, заочної, дистанційної, екстернатної), який успішно виконав у повному обсязі розроблений університетом, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, навчальний план теоретичної та практичної підготовки фахівця відповідного ОКР або ОС за певним напрямом (спеціальністю) і допущений до проходження атестації екзаменаційною комісією.

1.4. Атестація випускника – це встановлення відповідності засвоєних здобувачем вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти після закінчення ним навчання за певним напрямом (спеціальністю).

1.5. Атестація випускника, відповідно до чинного законодавства України, є обов'язковою і здійснюється екзаменаційною комісією.

1.6. До завдань ЕК належить:

- перевірка та оцінювання за встановленою процедурою відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти після закінчення ними навчання за певним напрямом (спеціальністю).

- прийняття рішення щодо видачі випускникам (або відмови у видачі) диплома фахівця відповідного ОКР або ОС (диплома фахівця відповідного ОКР або ОС з відзнакою), а також присвоєння їм відповідної кваліфікації;

- аналіз якості підготовки фахівців в університеті з певних напрямів (спеціальностей) і опрацювання пропозицій щодо вдосконалення навчального процесу.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 5 з 20	

2. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ

2.1. Атестація випускників здійснюється в університеті за такими формами:

2.1.1. Освітньо-кваліфікаційний рівень (освітній ступінь) бакалавра:

- державний екзамен;
- захист дипломної роботи (проекту);
- державний екзамен і захист дипломної роботи (проекту).

2.1.2. Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста:

- державний екзамен і захист дипломної роботи (проекту).

2.1.3. Освітньо-кваліфікаційний рівень (освітній ступінь) магістра:

- державний кваліфікаційний екзамен і захист дипломної роботи;
- єдиний державний кваліфікаційний екзамен.

2.2. Конкретні форми атестації випускників встановлюються освітньо-професійними (освітньо-науковими) програмами підготовки фахівців певних ОКР або ОС для кожного напрямку (спеціальності) в частині вимог до атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.

2.3. Державний екзамен випускників ОКР або ОС бакалавра здійснюється у вигляді екзаменів з окремих дисциплін, визначених освітньо-професійними програмами, або комплексного міждисциплінарного екзамену, що дозволяє оцінити набуті випускниками під час навчання знання, уміння, навички та інші компетентності.

2.4. Державний екзамен випускників ОКР спеціаліста, ОКР або ОС магістра передбачає вирішення комплексних кваліфікаційних завдань у вигляді формалізованих текстових моделей професійних та соціально-виробничих завдань, з якими може зустрітись і які повинен уміти вирішувати майбутній фахівець під час своєї майбутньої професійної діяльності.

Зазначені комплексні кваліфікаційні завдання повинні містити елементи проектування, дослідження, обґрунтування, опису, застосування того або іншого об'єкта діяльності в будь-яких умовах його функціонування з обов'язковим використанням комп'ютерної техніки.

2.5. Державний екзамен з окремої дисципліни повинен виявляти рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, набутих умінь та інших компетентностей, передбачених навчальною програмою цієї дисципліни, і охоплювати її зміст, визначений відповідним стандартом вищої освіти.

Державний комплексний міждисциплінарний екзамен за напрямом (спеціальністю) повинен виявляти рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, передбаченого навчальними програмами окремих дисциплін, та вміння випускника використовувати знання, набуті в процесі теоретичної підготовки, для вирішення професійних та соціально-виробничих завдань, з якими може зустрітись і які повинен уміти вирішувати майбутній фахівець

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 6 з 20	

під час своєї професійної діяльності, а також його підготовленість до продовження навчання за більш високими освітньо-кваліфікаційними рівнями (освітніми ступенями) або в системі післядипломного навчання з урахуванням загальних вимог, передбачених стандартами вищої освіти з даного напрямку (спеціальності).

2.6. Зміст державного екзамену та рейтингова система оцінювання набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей відображаються в програмі, яка розробляється випусковою кафедрою з урахуванням вимог стандартів вищої освіти та інших нормативних документів для кожного напрямку (спеціальності) підготовки фахівців і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

2.7. Програма державного екзамену доводиться до відома студентів **не пізніше ніж за чотири місяці до дати екзамену.**

Для підготовки до державного екзамену студентам створюються необхідні умови для самостійної роботи, науково-педагогічними працівниками випускової кафедри проводяться консультації за програмою екзамену.

2.8. З метою забезпечення транспарентності та об'єктивності оцінювання набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей державний екзамен в університеті проводиться в письмовій або в комбінованій (усній та письмовій) формі, в тому числі – з використанням тестів та комп'ютерних інформаційних технологій.

2.9. Державний екзамен передуює виконанню та захисту дипломної роботи (проекту), якщо освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою підготовки фахівців за певним напрямом (спеціальністю) передбачені обидва види атестації.

2.10. Вимоги до структури, змісту, об'єму та форм представлення дипломних робіт (проектів) і рейтингові системи оцінювання підсумків їх захисту відображаються у відповідних положеннях, методичних вказівках та рекомендаціях, які розробляються випусковими кафедрами з урахуванням вимог стандартів вищої освіти та інших нормативних документів для кожного напрямку (спеціальності) підготовки фахівців і затверджуються в установленому порядку.

2.11. Тематика дипломних робіт (проектів) розробляється випусковими кафедрами, затверджується вченими радами інститутів (факультетів) для кожного освітньо-кваліфікаційного рівня (освітнього ступеня) та напрямку (спеціальності) підготовки фахівців і доводиться до відома випускників **не пізніше ніж за місяць до початку переддипломної практики.**

2.12. Теми дипломних робіт (проектів) випускників та їх керівники від випускової кафедри визначаються і затверджуються наказом ректора університету **не пізніше ніж до початку переддипломної практики.**

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 7 з 20	

Зміна затверджених тем дипломних робіт (проектів) після проходження переддипломної практики не допускається. Можливе, як виняток, лише уточнення затверджених тем за наказом ректора.

3. ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

3.1. Екзаменаційні комісії створюються наказом ректора університету, проект якого вносить навчальний відділ за поданнями директорів інститутів (деканів факультетів) сформованими на підставі пропозицій випускових кафедр, для кожного напрямку (спеціальності) спільно або окремо для випускників різних форм підготовки фахівців (денної, заочної, дистанційної, екстернатної) ***не пізніше ніж за місяць до початку їх роботи*** і функціонують протягом вказаного в наказі терміну.

За наявності великої кількості випускників можливе створення декількох ЕК для одного напрямку (спеціальності).

За наявності малої кількості випускників можливе створення спільної ЕК для споріднених напрямів (спеціальностей).

3.2. До складу ЕК входять: голова, члени комісії, один з яких є заступником голови, секретар.

3.3. Головою ЕК затверджується особа, яка не працює в університеті (в тому числі за сумісництвом), з числа наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів та провідних фахівців підприємств, організацій та установ за профілем даного напрямку (спеціальності).

Одна і та ж особа може бути головою ЕК з одного і того ж напрямку підготовки (спеціальності) не більше трьох років поспіль.

3.4. Голова ЕК:

- доводить до відома членів комісії наказ ректора університету щодо її персонального складу та терміну роботи, затверджений розклад роботи, права і обов'язки членів комісії, вимоги нормативних документів щодо атестації випускників, рейтингову систему оцінювання набутих ними знань, умінь, навичок та інших компетентностей, іншу інформацію;

- забезпечує роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу;

- обов'язково присутній на засіданні ЕК під час обговорення підсумків атестації випускників, визначенні їх оцінок, вирішенні питань щодо присвоєння випускникам відповідної кваліфікації, видачі дипломів (дипломів з відзнакою);

- розподіляє роботу між членами комісії з перевірки контрольних (комплексних кваліфікаційних, тестових тощо) завдань при атестації в формі державного екзамену, з підготовки окремих розділів звіту про роботу ЕК;

- контролює роботу секретаря ЕК щодо підготовки до її засідання необхідних матеріалів та оформлення протоколів;

Система менеджменту якості
ПОЛОЖЕННЯ
про атестацію випускників
Національного авіаційного університету
освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх
ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 03.01(08) – 01 –
2015

стор. 8 з 20

- керує складанням звіту про роботу ЕК і після його обговорення на останньому засіданні підписує і передає по одному його примірнику проректору з науково-педагогічної роботи та директору інституту;

- розглядає заяви випускників та науково-педагогічних працівників з питань атестації.

3.5. Членами ЕК можуть бути провідні фахівці підприємств, організацій та установ за профілем напряму (спеціальності) підготовки фахівців, завідувач випускової кафедри, професори та доценти випускової та споріднених кафедр університету.

Причому, **частка запрошених фахівців підприємств, організацій та установ, а також науково-педагогічних працівників з числа професорів та доцентів споріднених кафедр університету разом з головою ЕК повинна складати більше половини загального складу комісії.**

3.6. Діяльність науково-педагогічних працівників університету в ЕК планується в період формування навчального навантаження кафедр та його розподілу між науково-педагогічними працівниками.

3.7. До складу ЕК при атестації випускників у формі державного екзамену входять: голова, два члени комісії, один з яких є заступником голови, секретар.

3.8. До складу ЕК при атестації випускників у формі захисту дипломних робіт (проектів) входять: голова, чотири члени комісії, один з яких є заступником голови, секретар.

3.9. Заступником голови ЕК затверджується завідувач випускової кафедри або інший член комісії.

3.10. Секретарем ЕК призначається, як правило, працівник випускової кафедри з повною вищою освітою з числа навчально-допоміжного складу. Обов'язки секретаря зазначений працівник виконує в робочий час за основною посадою відповідно до плану роботи на місяць.

Якщо секретарем ЕК призначений науково-педагогічний працівник, то його діяльність в комісії відображається в індивідуальному плані роботи науково-педагогічного працівника на поточний навчальний рік.

3.11. Секретар ЕК:

- проходить інструктаж з питань оформлення технічної документації ЕК на інструктивній нараді, яку проводить навчальний відділ **не пізніше ніж за тиждень до початку роботи ЕК;**

- контролює готовність аудиторії для роботи ЕК;
- готує необхідну інформацію для членів ЕК та бере участь у її роботі в межах своїх повноважень;

- веде протоколи засідань ЕК, заповнює бланки її рішень за підсумками атестації випускників;

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 9 з 20	

- робить відповідні записи в залікових книжках випускників щодо підсумків атестації, подає їх на підпис голові та членам ЕК і передає до дирекції інституту для завірення підпису голови печаткою інституту;

- передає повністю заповнений та підписаний головою та членами ЕК, що брали участь у її засіданні, протокол до навчального відділу, а захищені дипломні роботи (проекти) – пояснювальні записки, креслення, плакати, роздатковий матеріал, дискети, відгуки керівників, рецензії тощо разом з відповідною відомістю – до архіву університету;

- оформлює необхідні фінансові документи;

- надає технічну допомогу голові ЕК у підготовці та оформленні звіту про роботу ЕК.

3.12. Фінансування діяльності голови та членів ЕК з числа наукових та науково-педагогічних працівників інших вищих навчальних закладів та провідних фахівців підприємств, організацій та установ здійснюється на умовах погодинної оплати праці відповідно до чинного законодавства.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК РОБОТИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

4.1. Екзаменаційні комісії працюють в університеті в терміни, визначені наказом ректора, відповідно до графіка навчального процесу на поточний навчальний рік.

4.2. Наказ ректора щодо персонального складу та терміну роботи ЕК доводиться до відома голови та членів ЕК, науково-педагогічних працівників та випускників **не пізніше ніж за місяць до початку роботи комісії**.

4.3. Розклад роботи ЕК, сформований директором інституту (деканом факультету) на підставі пропозицій випускових кафедр і узгоджений з її головою, затверджується проректором з науково-педагогічної роботи і доводиться до відома всіх членів ЕК, науково-педагогічних працівників і випускників **не пізніше ніж за місяць до початку роботи комісії**.

У розкладі роботи ЕК зазначаються дати та час її засідань з організаційних питань, безпосередньо державної атестації випускників, прийому відвідувачів головою, перевірки виконаних завдань (у випадку державного екзамену), підготовки звіту тощо.

4.4. ЕК починає свою роботу в університеті за один-два дні до початку атестації випускників.

У цей період директор інституту (декан факультету) представляє голову ЕК проректору з науково-педагогічної роботи, після чого голова ЕК проводить її перше організаційне засідання, на якому доводить до відома членів комісії наказ ректора університету щодо її персонального складу та терміну роботи, затверджений розклад роботи, основні завдання та особливості організації та

проведення атестації випускників, права і обов'язки членів комісії, уточнює ступінь готовності аудиторії для проведення атестації тощо.

Під час цього засідання членами ЕК вивчаються вимоги нормативних документів щодо атестації випускників, рейтингова система оцінювання набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей, аналізується загальна характеристика випускників тощо.

4.5. Не пізніше одного дня до початку атестації випускників до ЕК директором інституту (деканом факультету) подаються такі документи:

- витяг з наказу ректора університету щодо персонального складу ЕК та терміну її роботи;
- розпорядження директора інституту (декана факультету) зі списком випускників, які допущені до атестації;
- повністю заповнені та завірені директором інституту (деканом факультету) залікові книжки випускників;
- зведені відомості про підсумки виконання кожним випускником навчального плану і отримані оцінки з усіх видів виконаної ними навчальної роботи;
- Положення про рейтингову систему оцінювання набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей;
- пам'ятка голові ЕК.

4.6. При атестації випускників у формі державного екзамену до ЕК додатково до зазначених у п. 4.5 документів подаються:

- програма державного екзамену;
- пакет екзаменаційних білетів (комплексних кваліфікаційних завдань, тестових завдань тощо), які розробляються випусковою кафедрою і затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи;
- варіанти вірних розв'язань завдань (відповідей);
- перелік довідкової літератури, приладів, комп'ютерних програм тощо, користування якими дозволяється випускникам під час державного екзамену.

4.7. При атестації в формі захисту дипломних робіт (проектів) до ЕК додатково до зазначених у п. 4.5 документів подаються:

- графік захисту випускниками дипломних робіт (проектів) на кожен день роботи ЕК, складений директором інституту (деканом факультету) і затверджений проректором з науково-педагогічної роботи;
- пояснювальні записки та роздатковий матеріал до дипломних робіт (проектів), які виносяться на захист, на паперовому та електронному носіях;
- письмові відгуки керівників на кожну дипломну роботу (проект);
- письмові рецензії на кожну дипломну роботу (проект);
- інші матеріали, що характеризують теоретичну та практичну цінність дипломних робіт (проектів), тощо.

	Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 11 з 20	

4.8. Рецензія на дипломну роботу (проект) повинна містити її (його) оцінку за 100-бальною та національною шкалами і шкалою ECTS (наприклад, **90/Відмінно/А**).

Негативна за національною шкалою оцінка рецензента не є підставою для відхилення дипломної роботи (проекту) від захисту.

4.9. Робота ЕК з проведення атестації в формі захисту дипломних робіт (проектів) організується як в університеті, так і на підприємствах, в організаціях та установах, на яких виконувалися певні дипломні роботи (проекти) і для яких отримані під час їх виконання результати мають науково-теоретичний або практичний інтерес.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ

5.1. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали у повному обсязі розроблений університетом, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, навчальний план теоретичної та практичної підготовки фахівця певного освітньо-кваліфікаційного рівня або освітнього ступеня за даним напрямом (спеціальністю).

5.2. Порядок та умови проведення атестації визначаються інститутом (факультетом) і доводяться до відома випускників **не пізніше ніж за чотири місяці до її початку**.

5.3. Розклади державних екзаменів та консультацій складаються інститутами (факультетами) за поданнями випускових кафедр за кожним ОКР або ОС та напрямом (спеціальністю) відповідно до графіка навчального процесу, затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи, подаються до навчального відділу і доводяться до відома випускників **не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК**.

Якщо державний екзамен випускників ОКР або ОС бакалавра здійснюється у вигляді екзаменів з окремих дисциплін, то інтервал між ними повинен складати **не менше п'яти календарних днів**.

5.4. Допуск (недопуск) випускників до захисту дипломних робіт (проектів) здійснюється випусковою кафедрою **не пізніше ніж за два тижні до початку роботи ЕК** на підставі їх попереднього розгляду (передзахисту) в комісії, яка складається з науково-педагогічних працівників випускової кафедри, і оформлюється на підставі рішення зазначеної комісії протоколом засідання кафедри, витяг з якого подається до дирекції інституту (деканату факультету).

5.5. У випадку недопуску випускника до захисту дипломної роботи (проекту) випускова кафедра визначає можливість її (його) доопрацювання випускником у термін **не пізніше ніж за три дні до початку роботи ЕК** з

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 12 з 20	

наступним повторним проведенням попереднього розгляду (передзахисту) роботи (проекту).

5.6. За підсумками попереднього (у тому числі – повторного) розгляду (передзахисту) на випусковій кафедрі дипломних робіт (проектів) видається розпорядження директора інституту (декана факультету) щодо допуску (недопуску) випускників до захисту, яке подається до навчального відділу і доводиться до відома науково-педагогічних працівників та випускників **не пізніше ніж за два дні до початку роботи ЕК**.

Студенти, не допущені до захисту дипломних робіт (проектів), за поданням директора інституту (декана факультету) наказом ректора відраховуються з університету як такі, що не виконали навчальний план.

5.7. Графіки захисту випускниками дипломних робіт (проектів) на кожен день роботи ЕК складаються інститутами (факультетами) за поданнями випускових кафедр на підставі підсумків їх попереднього захисту (передзахисту) за кожним ОКР або ОС та напрямом (спеціальністю) відповідно до графіку навчального процесу, затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи, подаються до навчального відділу і доводяться до відома випускників **не пізніше ніж за два дні до початку роботи ЕК**.

5.8. Рецензенти дипломних робіт (проектів) мають бути фахівцями за їх тематикою і визначаються за рекомендацією випускових кафедр. Список рецензентів затверджується розпорядженням директора інституту (декана факультету), яке передається до навчального відділу і доводиться до відома науково-педагогічних працівників та випускників **не пізніше ніж за два тижні до початку роботи ЕК**.

Причому, **рецензент не може бути науковим або науково-педагогічним працівником кафедри, на якій виконувалася дипломна робота (проект) і рецензувати більше ніж п'ять дипломних робіт (проектів)**.

5.9. Атестація випускників ОКР або ОС бакалавра денної форми навчання здійснюється в університеті по завершенню ними повного курсу теоретичного навчання після закінчення завершальної екзаменаційної сесії та виробничої практики (якщо вона передбачена навчальним планом).

5.10. Атестація випускників ОКР або ОС бакалавра заочної (дистанційної) форми навчання здійснюється по завершенню повного курсу теоретичного навчання після закінчення завершальної екзаменаційної сесії.

5.11. Атестація випускників ОКР спеціаліста та ОКР або ОС магістра денної форми навчання здійснюється в формі складання державного екзамену після закінчення переддипломної практики та в формі захисту дипломної роботи (проекту) по завершенню встановленого навчальним планом терміну її (його) виконання або в формі єдиного державного кваліфікаційного екзамену.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	<p style="text-align: center;">Шифр документа</p>	<p style="text-align: center;">СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015</p>
		<p>стор. 13 з 20</p>	

5.12. Атестація випускників ОКР спеціаліста та ОКР або ОС магістра заочної (дистанційної) форми навчання здійснюється в формі складання державного екзамену та в формі захисту дипломної роботи (проекту) по завершенню встановленого навчальним планом терміну її (його) виконання або в формі єдиного державного кваліфікаційного екзамену.

5.13. Напередодні засідання ЕК голова комісії заслуховує секретаря ЕК щодо наявності, повноти та відповідності вимогам усіх документів, які подаються до даного засідання комісії, ознайомлюється з ними, а члени комісії за його дорученням ознайомлюються зі змістом дипломних робіт (проектів) або зі змістом екзаменаційних білетів (комплексних кваліфікаційних завдань, тестів тощо) і визначають їх відповідність програмі державного екзамену.

5.14. Складання державних екзаменів і захист дипломних робіт (проектів) здійснюються на відкритих засіданнях ЕК за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності голови комісії або, як виняток, його заступника.

5.15. Загальна тривалість засідання ЕК не повинна перевищувати шести годин на день.

5.16. Тривалість державного екзамену, що проводиться в письмовій (тестовій) формі, не повинна перевищувати трьох годин на академічну групу або потік, в усній формі – шести годин на день.

5.17. Тривалість захисту однієї дипломної роботи (проекту) не повинна перевищувати 30 хвилин, причому, для розкриття змісту дипломної роботи (проекту) випускнику надається до 12-15 хвилин.

5.18. Захист дипломної роботи (проекту) рекомендується здійснювати на засіданні ЕК у такому порядку:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові випускника, теми його дипломної роботи (проекту), а також зведених відомостей щодо підсумків виконання ним навчального плану і отриманих оцінок з усіх видів навчальної роботи – до 1 хвилини;

- особиста доповідь випускника голові ЕК про готовність до захисту і після отримання від голови дозволу – доповідь щодо змісту дипломної роботи (проекту), включаючи суть проблеми, поставлені завдання, прийняті наукові (технічні) рішення, отримані результати та їх впровадження – до 12-15 хвилин; при цьому випускник повинен супроводжувати свою доповідь ілюстративним матеріалом: кресленнями, графіками, таблицями, слайдами тощо, в тому числі, з використанням мультимедійних засобів, демонстрацією розробленого приладу, системи тощо, якщо це було передбачено завданням;

- відповіді випускника на запитання членів ЕК – до 12-15 хвилин;

- оголошення секретарем ЕК відгуку керівника (або безпосередній виступ керівника) із стислою характеристикою діяльності випускника в процесі

виконання дипломної роботи (проекту), ступеня самостійності при вирішенні поставлених завдань, його здібностей як майбутнього фахівця, можливості присвоєння кваліфікації тощо – до 1 хвилини;

- оголошення секретарем ЕК рецензії на дипломну роботу (проект) – до 1 хвилини;

- відповіді випускника на зауваження керівника дипломної роботи (проекту) та рецензента – до 2-3 хвилин;

- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

5.19. Захист комплексної дипломної роботи (проекту) декількома випускниками планується та здійснюється на одному засіданні ЕК. Причому, випускнику, який захищається першим, доручається доповісти за суттю як загальної, так і індивідуальної частин дипломної роботи (проекту) зі збільшенням (за необхідності) часу на доповідь, а решта виконавців комплексної дипломної роботи (проекту) повинні бути повною мірою обізнані із загальною частиною роботи (проекту) і готові до запитань членів ЕК як щодо загальної, так і щодо індивідуальної частин роботи (проекту).

5.20. Складання державних екзаменів, виконання та захист дипломних робіт (проектів) здійснюється випускниками державною мовою, за винятком випускників (у тому числі – громадян України), які проходили навчання в університеті з повним циклом викладання навчальних дисциплін іноземними мовами, порядок проходження державної атестації яких регламентується окремими документами.

5.21. Підсумки складання державних екзаменів і захисту дипломних робіт (проектів) оцінюються відповідно до затвердженої в установленому порядку рейтингової системи оцінювання за 100-бальною шкалою з наступним переведенням оцінки до національної шкали (“Відмінно“, “Добре“, “Задовільно“, “Незадовільно“) та шкали ECTS (наприклад, **85/Добре/В**).

За першу та другу (теоретичну та практичну) частини державного екзамену випускників ОКР спеціаліста або ОКР та ОС магістра виставляється одна підсумкова рейтингова оцінка за 100-бальною шкалою з наступним переведенням оцінки до національної шкали (“Відмінно“, “Добре“, “Задовільно“, “Незадовільно“) та шкали ECTS.

5.22. Рішення ЕК щодо підсумкової оцінки набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей, а також щодо присвоєння їм відповідної кваліфікації та видання дипломів (дипломів з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів її членів, які брали участь у засіданні, **за обов'язкової присутності голови.**

При рівній кількості голосів голос голови ЕК є вирішальним.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	<p style="text-align: center;">Шифр документа</p>	<p style="text-align: center;">СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015</p>
		<p>стор. 15 з 20</p>	

Підсумкова рейтингова оцінка за 100-бальною шкалою визначається як середньозважена рейтингова оцінка всіх членів ЕК, включаючи голову, з її наступним переведенням до національної шкали та шкали ECTS.

5.23. Повторне складання (перескладання) державного екзамену або повторний захист дипломної роботи (проекту) з метою підвищення оцінки (у тому числі позитивної за національною шкалою) не дозволяється.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ РОБОТИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

6.1. Підсумки роботи ЕК оформлюється протоколом встановленої форми в одному примірнику. У протоколі наводяться стислі відомості щодо вирішення випускниками поставлених завдань, відповідей на запитання, заданих їм під час захисту дипломних робіт (проектів) або державного екзамену, підсумкові оцінки, отримані випускниками під час проходження державної атестації за 100-бальною, національною та шкалою ECTS, присвоєна кваліфікація, а також вид диплома, що має бути виданий випускникам, та інша інформація.

У розділі протоколу “Відзначити, що“ зазначаються випускники, які:

- отримують дипломи фахівця з відзнакою;
- мають впровадження результатів виконання дипломних робіт (проектів) у виробництво або в навчальний процес, підтвержене документально;
- рекомендовані до вступу до аспірантури;
- рекомендовані до участі в огляді-конкурсі на кращу дипломну роботу (проект);
- за підсумками захисту дипломної роботи (проекту) отримали оцінку “Незадовільно“ за національною шкалою і яким рішенням ЕК визначено: чи можуть зазначені випускники подати на повторний захист ту ж саму роботу (проект) після доопрацювання, чи вони повинні виконати роботу (проект) за новою темою, узгодженою з випусковою кафедрою, тощо.

Усі розділи протоколу повинні бути повністю заповнені. Без підписів голови та всіх членів ЕК, що брали участь у її засіданні, протокол вважається недійсним.

6.2. При незадовільних підсумках складання випускником державного екзамену або захисту дипломної роботи (проекту) відповідна оцінка за 100-бальною та національною шкалами і шкалою ECTS заноситься:

- у випадку складання державного екзамену – до протоколу у розділі “Оцінка“ (наприклад, **55/Незадовільно/FX**) та робиться запис “Кваліфікацію не присвоювати“ у розділі “Окремі висновки членів ЕК“;

Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
	стор. 16 з 20	

- у випадку захисту дипломної роботи (проекту) – до протоколу у розділі “УХВАЛИЛИ:”, пункт 1 (наприклад, **55/Незадовільно/FX**) та робиться запис “Неатестований” у пункті 4 цього розділу.

6.3. Після заповнення протоколу засідання ЕК відомості щодо атестації випускників обов'язково заносяться до відповідного розділу залікових книжок випускників. Зазначений розділ підписується головою та членами комісії, які брали участь у її засіданні.

Підпис голови ЕК завіряється печаткою інституту.

6.4. Підсумки атестації випускників у формі захисту дипломних робіт (проектів) **оголошуються в день проведення захисту після оформлення протоколу засідання ЕК.**

Підсумки атестації випускників у формі державного екзамену **оголошуються не пізніше трьох днів після його проведення та оформлення протоколу засідання ЕК.**

6.5. Протоколи засідань ЕК подаються до навчального відділу в день оголошення випускникам підсумків їх атестації, а потім передаються до архіву університету, де зберігаються протягом встановленого терміну.

6.6. Випускникам, які успішно пройшли атестацію, рішенням ЕК видається диплом (диплом з відзнакою) фахівця певного ОКР або ОС.

Диплом фахівця з відзнакою видається випускникам, які за час навчання за певним ОКР або ОС отримали підсумкову оцінку “Відмінно” за національною шкалою не менше ніж з 75% усіх навчальних дисциплін, включаючи навчальні та виробничі практики, передбачені навчальним планом, а з решти дисциплін – оцінку “Добре”, виконали та захистили курсові роботи (проекти) з оцінкою не нижче “Добре”, а також склали державний екзамен та (або) захистили дипломні роботи (проекти) з оцінкою “Відмінно” і проявили свої здібності у науковій (творчій) роботі, що повинно підтверджуватися обґрунтованою рекомендацією випускової кафедри, прийнятою на її засіданні та поданою до ЕК перед початком її роботи.

6.7. Випускник, який отримав за підсумками складання державного екзамену з окремої дисципліни підсумкову оцінку “Незадовільно” за національною шкалою, не позбавляється права складати державний екзамен з іншої дисципліни і має право повторного складання (перескладання) державного екзамену з першої дисципліни в установленому порядку.

Випускник, який отримав за підсумками складання державного екзамену підсумкову оцінку “Незадовільно” за національною шкалою з усіх винесених на атестацію дисциплін вважається неатестованим за підсумками атестації і відраховується з університету.

Випускник, який отримав за підсумками складання державного комплексного міждисциплінарного екзамену підсумкову оцінку

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 17 з 20	

“Незадовільно“ за національною шкалою вважається неатестованим за підсумками атестації і відраховується з університету.

6.8. Випускник, який був допущений до атестації і не пройшов її за затвердженим графіком з поважної причини (документально підтвердженої), за поданням директора інституту (декана факультету) може бути допущений рішенням ЕК до проходження в інший день у межах терміну роботи комісії.

6.9. Випускнику, який був допущений до атестації і не пройшов її за затвердженим графіком з поважної причини (документально підтвердженої), за поданням директора інституту (декана факультету) наказом ректора університету може бути продовжений строк навчання з наступним проходженням атестації у встановлений цим наказом термін, якщо вона є неможливою з поважних причин в межах терміну роботи даної ЕК.

6.10. Неатестованому з неповажних причин за підсумками атестації і відрахованому з університету наказом ректора випускнику видається академічна довідка встановленого зразка, в якій зазначається причина відрахування: “як неатестований за підсумками атестації“.

6.11. Відрахований з університету як неатестований за підсумками атестації випускник має право на повторне проходження атестації в університеті ***не раніше ніж через чотири місяці після проходження атестації вперше і не пізніше ніж термін дії навчального плану, за яким він здобував вищу освіту.***

6.12. У випадках, коли підсумки захисту випускником дипломної роботи (проекту) визнаються ЕК незадовільними, комісія встановлює, чи може зазначений випускник подати на повторний захист ту ж саму роботу (проект) з доопрацюванням, чи він повинен виконати роботу (проект) за новою темою, узгодженою з випусковою кафедрою.

Рішення ЕК з цього питання заноситься до протоколу її засідання у розділі “УХВАЛИЛИ:“, пункт 4.

6.13. Для проходження повторної атестації відрахований з університету випускник може бути поновлений на навчання до університету за договірними умовами за рекомендацією випускової кафедри на такий термін: у зазначеному в п. 6.12 цього Положення першому випадку – на термін виконання і захисту дипломної роботи (проекту), у другому – на термін проходження переддипломної практики та виконання і захисту дипломної роботи (проекту).

6.14. За підсумками роботи ЕК складається звіт у двох примірниках, який затверджується на її останньому засіданні і підписується головою.

У звіті повинні бути відображені рівень підготовки фахівців з даного напрямку (спеціальності), узагальнена характеристика набутих випускниками знань, умінь, навичок та інших компетентностей, оцінка якості виконання

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(08) – 01 – 2015
		стор. 18 з 20	

дипломних робіт (проектів), актуальність їх тематики та відповідність сучасному стану науки, техніки, економіки тощо.

Указуються також недоліки, допущені в підготовці фахівців, у тому числі – з окремих дисциплін.

У звіті наводяться рекомендації щодо поліпшення організації та провадження навчального процесу, усунення недоліків у організації роботи ЕК (якщо вони мали місце), направлення окремих випускників на навчання до аспірантури тощо.

Відзначаються кращі дипломні роботи (проекти), які можуть бути використані на підприємствах, в організаціях та установах.

6.15. Зі звітом обов'язково ознайомлюються завідувач відповідної випускової кафедри та директор інституту (декан факультету), що засвідчується їх особистими підписами в кінці звіту.

6.16. Один примірник звіту про роботу ЕК у двотижневий термін після закінчення роботи комісії подається проректору університету з науково-педагогічної роботи, другий – директору відповідного інституту для ознайомлення та реагування.

Звіти зберігаються в подальшому протягом п'ятих років у справах навчального відділу та відповідного інституту (факультету).

6.17. Питання про підсумки роботи кожної ЕК з атестації випускників за всіма напрямками (спеціальностями) підготовки фахівців обговорюється на засіданнях відповідних випускових кафедр, вчених рад інститутів (факультетів), вченої ради університету (якщо це передбачено планом її роботи).

За підсумками обговорення розробляються заходи щодо підвищення якості підготовки фахівців, удосконалення діяльності випускових кафедр та усунення відмічених у звіті ЕК недоліків.

6.18. Узагальнені підсумки атестації випускників університету за всіма напрямками (спеціальностями) підготовки фахівців обговорюються на засіданні науково-методичної ради університету і використовуються при складанні звіту університету, який щорічно подається до Міністерства освіти і науки України.

